Է. ՏԱՐԻ 1981 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4383 — Հ. Տ. 23 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 — Ն. Տ. 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ. 19 ՄՈՒՀԱՐՐԻՄ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՄԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	160
» » կիսամեայ	80
» » եռամսեայ	40
Դուռեռաց » տարեկան	200
» » կիսամեայ »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գին	56
» » կիսամեայ »	28

Դուռը ղրկուած լրագրաց համար եռապատիկ նոր գնողներուն վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԻՐԵՐ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԴԷՊԻԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ուրիշ խնդիրներու հետ մէկտեղ, պալքանեան խնդիրք Եւրոպիոյ մեծագոյն զբաղումն են այս պահուս։ Անցեալ օրերս բաւական մանրամասնութեամբ բացատրեցինք Պուլկարիոյ, Յունաստանի և Սերպիոյ միջև յառաջ եկած տարբեր տարբեր տպաւորութիւնները պուլկար եպիսկոպոսաց հաստատման առթիւ։ Եւրոպեան լրագրիք կը շարունակեն զանազան տեղեկութիւններ հրատարակել, որոցմէ կ'երևի թէ խնդիրը բաց կը մնայ։ Պուլկարաց Եկեղեցին առանձին գրութեամբ մը խնդրեր է Ռուսիոյ Կայսրէն որ Պուլկարիոյ նկատմամբ հաշտարար ընթացքի մը հետևի։ Կ'երևի թէ Պուլկարիոյ վարչապետն ևս տրամադիր է իրաւախոհութեան մը գալու Ռուսիոյ հետ, ի պահպանութիւն խաղաղութեան։

Պուլկար եպիսկոպոսաց հաստատումէն ի վեր յարաբերութիւնք բարւոքած եւ բազմացած են ընդ մէջ աւստրեան դիւանագիտական գործակատարաց և պուլկարական եկեղեցի Եսէֆ արքեպիսկոպոսին։ Պուլկար տարբին իւր ազգային գոյութիւնը պահպանելու համար ուրիշ տարերաց դէմ մղած պայքարին Աւստրիա նպաստամատոյց պիտի լինի եղեր, պամնաւ որ Եկեղեցին ալ հակաւտրեան դեր մը չկատարէ։ Յայս վայր Եկեղեցին ռուսական ազդեցութեան յարեալ կը համարուէր, և իբրեւ այն՝ խիստ հակառակորդ Պ. Սթամպուլովի, բայց այժմ քաղաքականութիւնը փոխուած կը թուի։ Պուլկար եպիսկոպոսաց խնդրոյն կարգադրումը մեծ մասամբ մաքրեց քաղաքական հորիզոնն, և Օսմ. Տէրութեան նկատմամբ նպաստաւոր տրամադրութիւններ յառաջ բերաւ ինչ ինչ կողմերէ։

—Պ. Սթամպուլովի թերթն, Սէ-դէ-, որոյ հրատարակութիւնք մասնաւոր կարեւորութիւն ունին իբրեւ պուլկարական առաջնակարգ թերթին գրուածք, օգոստ. 29 թուով երկայն յօդուած մը կը նուիրէ Վիլհէլմ Կայսեր և Զարին տեսակցութեան։ Զի կարծեր թէ Պուլկարիոյ վրայ խօսուած լինի. զի յայնժամ պէտք կը լինէր որ երկոքին Վեհապետք խօսէին ուրիշ խնդրոյ վրայ եւս, որք ստիպողաբար լուծումի կը պահանջեն պուլկարական իշխանապետութեան աշխարհագրական դրից բերմամբ, ուր գրեթէ ամեն Տէրութիւնք մէկ մէկ կերպիւ շահակից են։ Սէ-դէ- կը յիշէ ուրիշ լրագրաց կարծիքը թէ այս կայսերական տեսակցութիւն Պուլկարիոյ համար նը-պաստաւոր ելք ունեցած է, իբր թէ Վիլհէլմ Կայսր առաջարկեր է ճանաչել արդի կացութիւնն ի Պուլկարիա։ «Այլ ինչ որ լինի, մեր մասին գլխաւոր կէտն այն է թէ մեք Պուլկար ենք և Պուլկար կը մնանք։ Եւ մեք անզօր չենք ցորչափ մեր իշխան, մեր կառավարութիւն և մեր ժողովուրդ հայրենասիրաբար գործակցին իրարու, աշխատելով պաշտպանել պուլկարական շահերը։»

—Պուլկար կառավարութիւնը, Ռուսիոյ տրուելու համար գերման հիւպատոսին յանձնելով դատապարտեալ ռուսահպատակն Բալշպքով, յայտարարած էր թէ բացառաբար կը յանձնէ ի սէր Վիլհէլմ Կայսեր, և ո՛չ թէ Քափիթիլասիոնները հնազանդելով։ Այս յայտարարութեան ակնարկելով, Նը-դէ Տէյլի Աւէ-ն-ի Զ-ուռնալ գրեց թէ ուր որ Քափիթիլասիոնք կան՝ եղեռնագործութեամբ դատապարտեալ օտարազգիք պէտք է իրենց կառավարութեանց յանձնուին, և հետեւապէս, Պուլկարաց ըրածը Քափիթիլասիոններու հետեւողութեամբ է, և ո՛չ թէ ի սէր Վիլհէլմ Կայսեր։ Պերլինի կառավարական թերթին այս յայտարարութեան պուլկար կառավարութիւնը կը պատասխանէ իւր լրագրաց միջոցաւ թէ ինչ կարող էր այդ ռուսահպատակը պուլկարական բանտի մը մէջ պահել իւր դաւաճանութիւնը քաւելու համար, և այսու բնաւ չեղած չպիտի լինէր օրինական շաւղէն։ Ի հաստատութիւն այս յայտարարութեան, պուլկար կառավարութիւնը կը յիշեցնէ թէ Ֆրանսացի մը այժմ ցկեանս բանտարկութեան պատիժ կը կրէ օսմ. բանտի մը մէջ, և Ֆրանսական դեսպանութիւնը Քափիթիլասիոններու ոյժով ուրիշ բան չըներ բայց եթէ ամիսն անգամ մը պաշտօնեայ մը կը ղրկէ յայցելութիւն բանտարկելոյն։ Մեք ևս նոյնը կրնայինք ընել Բալշպքովի նկատմամբ, կ'ըսէ պուլկար կառավարութիւնը, բայց քանի որ գերման կառավարութիւնը միջնորդեց յանուն Վիլհէլմ Կայսեր, բացառաբար չուզեցինք իւր սիրտը կոտրել։

—Սերպ կառավարութիւնը վերջերս բանակցութեան մտեր է կայս. կառավարութեան հետ՝ սահմանակից գաւառաց մէջ պատահող դէպքերուն միանգամ ընդ միշտ վերջ մը տալու համար։

ԲՐՈՒՍԻԱ ԵՒ ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Գերման լրագիրք ժամանակէ մ'ի վեր կը զբաղին Բրուսիոյ լեհական գաւառաց վիճակին վրայ վիճաբանութեամբ Բրուսիոյ իշխանութիւնք քննութիւն բացին, և լրագիրք կը քննադատեն կառավարութեան վերջին ժամանակներս հետևած ընթացքը Փոզէնի մէջ (բրուսիական Լեհաստան)։ Պիզմարք Իշխանին Փոզէնի մէջ գերմանական գաղթականութիւն հաստատելու և այսպէս լեհ տարրին տեղ գերման տարրը զետեղելու ծրագիրն, որ ժամանակաւ այնքան եռանդեամբ ընդունուած էր, Լեհաց հայրենասիրութեան և ուրիշ արգելքներու առջև ի դերև ելած կը թուի։ Իրաւ է որ չատ մը Լեհեր գաղթեցին բրուսիական Լեհաստանէն, բայց անոնց թողած վայրերը փոխանակ գերման գաղթականաց մէջ բաժնուելու, սակաւաթիւ գերման շահատեարց ձեռքն անցան, և հարկ եղաւ ռուսիացի գործաւորաց կոչում ընել երկիրը մշակելու համար։ Ի Փոզէն այսպէս վաղանցիկ տարբ մը մուտ գտաւ, որ չփոթութիւն յառաջ բերաւ։ Օտար գործաւորաց մուտքն արգիլել ուզուեցաւ ապա, և այն ժամանակ ալ աշխատութիւն պակսեցաւ, և մշակութիւն դադրեցաւ։ Ի Փոզէն հետեւապէս հանրագրեր կը ստորագրուին այժմ, խնդրելով բրուսիական իշխանութենէն որ ռուսական Լեհաստանէն գործաւորաց գալստեան թոյլ տրուի։

Քաղաքական տեսակէտով եւս Պիզմարք իշխանին հակալեհական քաղաքականութիւնն ակնկալուած պտուղը չտուաւ։ Լեհ երեսփոխանաց ստացած քուէներն որք 1884 ին 206.346 էին, 1890 ին բարձրացան 246,773 ի։ Գերմանական գաղթականութիւնը քաջալերելու նպատակաւ յատկացեալ սրնտուկին վատնած միլիոնաւոր մարքերն արդիւնք չունեցան։ Լեհական դաւառք չգերմանացան, որովհետեւ Լեհք իրենք զիրենք ժողվելով վերստին ձեռք անցուցին գերման շահատեարց թողած հողերը։ Գրէթէ ամեն կուսակցութիւնք միահամուռ կը պախարակեն այս ձախող քաղաքականութիւն։ Մանաւանդ Ֆը-ոյ-դէ-Զ-ուռնալ ազատական գլխաւոր թերթը պարագայէն օգուտ քաղելով՝ յաջողուած մը կը հրատարակէ Պիզմարք իշխանին դէմ։ Երկար ժամանակէ ի վեր խիստ դրութեան մը ներքեւ ճնշուած բերանք եթէ անգամ մը ազատօրէն բացուին՝ ի՞նչեր դուրս չեն կրնար տալ։ Եւ այդ լրագրեր որք երկաթեայ ձեռքի մը տակ ճնշուած էին երբեմն՝ հիմակ ո՞րպիսի ազատութեամբ կը գրեն և կը քննադատեն։ Պ. Ռիխթերի թերթն իրողութեանց վրայ յենլով կ'ըսէ թէ ինքզինք ամենագէտ կարծող նախկին նախարարապետը սխալ քաղաքականութիւն մը բռնած էր Լեհերուն դէմ, ինչպէս սխալած էր Ընկերվարականաց դէմ և Կաթոլիկաց նկատմամբ բռնած քաղաքականութեան մէջ։ Պիզմարք արտաքին աշխարհավարութեան մէջ միայն յաջողեցաւ։ Իւր ներքին աշխարհավարութիւն ձախողուածոց շարք մ'եւեթ եղաւ։

ՀՂԵՓ Ի ԿԱԻԿԱՍԻԱ

Ի Փէշթա հրատարակեալ Ռէվէ-դ'Օ-ռիէ շաբաթաթերթն յօդուած մը կը հրատարակէ Կաւկասեան իրերու և ազգութիւններու վրայ, յորմէ քանի մը հատուածներ կը թարգմանենք ի սորբ։

«Ռուսաց Անդրկաւկասիա (Զ-ա-կ-ա-զէ) կոչած երկիրը կը պարունակէ զՎրաստան (Կը-ր-զէ) և ռուսական Հայաստան, և Կաւկասոյ ասիական կողմին վրայ կը տարածի, Սեւ ծովու և Կասպից ծովու միջև գտնուող լեռնադաշտին վրայ։ Հետաքրքրաշարժ խնդիր մ'է թէ այս երկիրը Եւրոպոյ թէ Ասիոյ կը պատկանի։ Գործնական կարեւորութիւն ալ ունի այս հարց, քանի որ յԱսիա զրկուած հեռագիրք աւելի սուղ են քան Եւրոպեան հեռագրեր։ Ռուսիոյ հեռագրական և թղթատարական վարչութիւնն Անդրկաւկասիան մասն կը համարի Եւրոպիոյ։ Բայց աշխարհագրական դասագրեանք տարբեր կարծիք կը յայտնեն, հաստատելով թէ Կաւկասիա սահմանակիտն է ընդ մէջ Ասիոյ և Եւրոպիոյ։ Կաւկասեան լեռանց հարաւակողմն առառուելն Ասիոյ սեամն է, և այդ երկիր Եւրոպիոյ հետ ուրիշ վերաբերութիւն չունի բայց եթէ հասարակային քաղաքակրթութիւն մը և բազմաթիւ կէտերու վրայ կապակցեալ պատմութիւն մը։

«Այս երկրի վրայ պատմական յիշատակք յոյժ շահեկան են։ Սեւանայ վանքն համանուն լճին մէջ կը գտնուի։ Համբաւաւոր է իբրեւ անկեանոց յանցապարտ հայ եկեղեցականաց։ Կղզին ցամաքի հետ ի հաղորդակցութեան է յոյժ նաղանական նաւակներով, որոց թիավարք արեզակներն իրենք են։ Այդ վանքին մէջ կրնանք ուսումնասիրել վանական կեանքն իւր առանձնական հարազատութեան մէջ։ Մերմարց սեռը ներկայացուցիչ չունի հոն։ Աբեղայք կը կատարեն առանին աշխատութիւնները. կ'ելեն, կը լուան, կը կարկտեն։ Կը մշակեն իրենց արտերը։ Վանք մնալու համար պէտք է մարդ մը անարատ մարմին ունենայ և անաղարտ կեանք։ Քահանայացուք պէտք է կաթողիկոսին մատուցանեն ստորագրութիւններն այն ազգայնոց որք իւր ժողովուրդը լինել կը յօժարին։ Հայ արեզային կեանքը վերջին ծայր պարզ է։ Իւր ոսպեղէն ապուրը գերազաս կը համարի Շանփանեի մեծ գինիներէն։ Բայց ո՛չ միայն իրենց նիւթական կեանքն, այլ և իմացական կեանքը վերջին ծայր պարզ է։... Գէորգ Արովեան, առաջին հայ գրագէտն որ ժողովրդեան լեզուաւ ազգասիրական գիրք մը գրեց, ի Սիպէրիա վախճանեցաւ իբրեւ քաղաքական յանցաւոր։ Երեւան, ընդ մէջ Տըվղիսի և Պաքուի, կարեւոր կեդրոն մ'է վաճառականութեան Պարսկաստանի և Անդրկաւկասոյ միջև։ Ռուս ճարտարագէտք, իրենց յատուկ ճարպիկութեամբ, միջոց գտան Տփղիսէ ի Պաքու երկաթուղի մը շինելու, խուսափելով Երեւանէ։ Դիտմամբ ըրին որպէս զի յապագային ճիւղ մ'ալ շինելու պատեհութիւն ունենան։

«Բովանդակ Հայաստանի և մանաւանդ Երեւանի կուսակալութեան մէջ ըմբելի ջրոյ նուազութեան պատճառաւ, Հայք հնարեցին այգեպանութիւն, զոր ընդարձակապէս ի գործ կը դնեն, և այգեպանք ոմանք իրենց ուսումն ըրած են Եւրոպեան մասնագիտական վարժարանաց մէջ, մանաւանդ ի Քլոսթերնեւպուրկ, Աւստրիա։ Երեւան երբեմն երկու լրագրեր ունէր, Պ-ա և Ա-ա-ղ-ա-հ-ի-ն, զորս ռուս կառավարութիւն յանկարծ խափանեց օր մը, և այժմ մերթ ընդ մերթ գիրքեր միայն կը հրատարակին յԵրեւան։

«Երեւանի բարեկեցիկ դասն ամառը կ'անցունէ ի Մազրաձոր (Թուրքերէն Տ-ը-զ-ի-ր), հայաբնակ երկրաց ամենէն վիպականն, որոյ վրայ սա գեղեցիկ վէպը կը պատմեն տեղացիք։

«Օր մը բազմաթիւ Հայուհիք, կանայք և կուսանք, պտոյտի ելան այս գեղեցիկ գաւառի մէջ։ Ցանկարծ զինեալ մարդոց խումբ մը յարձակեցաւ անոնց վրայ։ Հայուհիք փոխանակ աւազակաց անձնատուր լինելու, նախամեծար համարեցին մեռնիլ։ Քանի մը վայրկենի մէջ բովանդակ հովիտը ծածկուեցաւ արեամբ։ Երեկոյին այս Հայուհեաց մայրերն հոգ ընելով եկան փնտռել իրենց զաւակներ, եւ մեռած գտան զանոնք։ Ջերմ արտասուօք լայ սկսան, և այնքան յորդառատ հոսեցին արտասուք որ խեղճ մայրերը մարեցան ինկան և քնացան նոյն հովտի մէջ։ Երբ արթնցան, լճացեալ արիւնն անհետացած էր։ Հողը, մանկամարդ զոհերուն արեամբ և մարց արտասուօք ոռոգեալ, մի քանի ժամու մէջ արտադրած էր հազարաւոր ծաղիկներ մին քան զմիւսն գեղեցկագոյն։ Մայրերն, այս սքանչելի երեւոյթով հմայեալ, մոռցան իրենց սուգ, և յօրէ անտի հովիտն այն յորջորջեցաւ Մազրաձոր, որոյ բառական թարգմանութիւնն է Տարաշիչաք։»

ՏԱՐԻՈՅՑ ՀՈՒՆԶՔԸ

Աշխարհի վրայ տարւոյս հնձոց քանակութեան նկատմամբ հրատարակուած պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, այն երկիրք որք դուրսէն ցորեն կը գնեն՝ այս տարի պէտք ունին 92-95 միլիոն մեթրական կենդինար ցորենի, (մէկ մեթրական կենդինար հաւասար է 100 քիլոկրամի)։ Ցորեն արտածող երկիրք կարող են իբր 105 միլիոն կենդինար հայթայթել։ Ռուսիա պիտի կրնայ 33 միլիոն արտածել, Միացեալ Նահանգք և Քանատա՝ 23 միլիոն, Հունգարիա 20 միլիոն, Ռումանիա ութ ու կէս միլիոն, Հնդկաստան եօթն միլիոն 600 հազար, Աւստրիա հինգ միլիոն, Պուլկարիա երեք միլիոն և Թուրքիա մէկ միլիոն 400 հազար կենդինար։ (Միայն Պուլկարիա բովանդակ Թուրքիոյ երկու անգամէն աւելի ցորեն կ'արտածէ։)

Բայց որովհետեւ անցեալ տարւոյ հունձքէն քիչ բան մնացած է, և Ռուսիոյ մէջ երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւնք կարգ մը կէտերու վրայ թերի են տակաւին, կը գուշակուի թէ խնդրանք շատ և մտուցումն անբաւական պիտի գայ, և հետեւապէս կը նախատեսուի ցորենի գնոյն բարձրացում մը։

Կը վախցուի նաեւ թէ արծաթի գնոյն բարձրացումը շատ ազասաբեր պիտի լինի ցորենի վաճառողաց ի Հունգարիա, Ռուսիա և Հնդկաստան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԻՆԵՆԻՈՒԹԻՒՆ

Տասն տարիէ ի վեր է որ Ֆրանսայի հանրային առողջապահական խորհուրդն, որոյ կարծիքն հարցուցած էր կառավարութիւնն, հարկ դատեց զեղչել քանակութիւնն այն գաճին (-ա-ա-ա) զոր Ֆրանսայի հարաւային գաւառաց այգեպանք սովորաբար կը գործածեն՝ իրենց գինիները փայլուն ցուցնելու համար։ Դատական պաշտօնէութեանց հրահանգ տրուած էր այս կանոնին հակառակ շարժող այգեգործներուն դէմ օրինաց տրամադրած պատիժներն ի գործ դնել։

Բայց յօրէ անտի շահակից այգեպաններու կողմէ հանրագրերով դիմում եղաւ դատական նախարարութեան որ իրենց խստապահանջութիւնը մեղմացնելու հրաման տրուի ընդհանուր դատախազներուն, և դատական նախարարն ալ գործն անուշ տեղը կապելու հրահանգ ղրկեց։ Հետեւանքն այն եղաւ որ գաճի գործածումն անարգել յառաջ տարուեցաւ Ֆրանսական մաս մը գինիներու պատրաստութեան մէջ։ Եւ որ աւելին է, այս օրերս դատական նախարարը նոր շրջաբերական մը ղրկեց ընդհանուր դատախազներուն, որով կը պատուիրէ «չասխստութեամբ չվարուիլ գաճ գործածող գինեգործներուն նկատմամբ։»

Թռ-ն իրաւամբ կը հարցնէ ի՞նչ կը նշանակէ այս նոր շրջաբերական։ Տարօրինակ չէ՞ մինչ տեսնել օրինաց գերագոյն ներկայացուցիչն որ իւր իշխանութիւնը կը բանեցնէ ո՛չ թէ օրէնքը գործադրելու համար, այլ գործադրումը կասեցնելու համար։ Եւ յետոյ, նո՞ւազ տարօրինակ է մինչ տեսնել Ֆրանսայի գինագործները օրք անվտանգ բաղադրութեանց դէմ կը բողոքէին, օրինակի համար՝ չամիչով գինեշինութեան դէմ, և իրենք թոյլատուութիւն կը պահանջեն իրօք վտանգաւոր բաղադրութիւններ ընելու, քանի որ գինւոյ մէջ գաճի մուտ գտնելն հանրային տոհմութեան բացարձակ վնասակար հռչակուած է միշտ։ Այս Ֆրանսացի գինեգործք արհեստին անարատութեան նախանձախնդիր չեն երեւիր, այլ միայն իրենց համար մենաշնորհ կ'ուզեն դարձուցանել գինիներու խարդախումն։ Եթէ այսպէս երթայ, կը յարէ Թռ-ն, աշխարհ պիտի զզուի այն Ֆրանսական գինիներէն զորս երբեմն անքան ախորժանօք կը գնէր։

Ի ՍԵՒ ԾՈՎ

Եւրոպեան լրագրիք արդի կացութեան մէջ կարեւորութիւն մը տալով կը ծանուցանեն թէ ծովակալ Փէչուլով յանկարծ պաշտօնանկ եղած է Սեւ ծովու ռուսական նաւատորմին հրամատարութենէն, և անոր տեղ ազգուագոյն հրամատար մը կարգուած է յանձին Քրէմէր ծովակալի։

ԴԷՊԻԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆէվրէյ նոր քաղաքային պալատի մը հիմերը փորուած ժամանակ, Գ. և Դ. դարուց հռոմէական արոյրէ դրամք գտնուեցան 400 լիպրա ծանրութեամբ, որք պարկերու մէջ դրուած էին, պարկերն ալ փայտեայ սնուցկի մէջ։ Կ'ենթադրուի թէ ապահովութեան համար պահուած էին հոն, Փրանկաց ի Գալլիա արշաւած պահուն։

—Փարիզի և Պերլինի միջև ճամբորդութիւնը չորս ժամ եւս պիտի կարճի կառախմբի մը շնորհիւ որ Քոլոնեի, Հիլտեսհայմի և Մակէպուրկի ճամբով պիտի բանի։ Մինչ այսպէս գիտութիւնն եւս առաւել իրարու կը մօտեցնէ զՖրանսա և զԳերմանիա, կը թեայ տեսնել թէ քաղաքական և տնտեսական ծիւռած գաղափարք նորանոր ի՛նչպիսի պատուաբներ պիտի քաշեն ընդ մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ։

—Ֆրանսայի և Միացեալ Նահանգաց միջև սաստիկ վիճաբանութիւն կայ, մի կողմէ Պ. Մաք Քինլիի մաք-

---

—: 20 :—

ԹԵՐԹՈՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

«Արևմուտք։— Նորմանտիոյ գիծ։— Բարիզէն Հավրը։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը տասը վայրկեան անցած։

«Օռլէանի գիծ։—Բարիզէն ի Թուռ և Պօրտօ կամ Բարիզ, Օրլէան և Թուլուզ, Վիէրզոնի ճանթով։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը քառասուն վայրկեան անցած։

«Բարիզ—Լիոն—Միջերկրականի գիծ։— Բարիզէն ի Լիոն և Մարսիլիա, Պուրկոնեի ճանթով։ Վերջին կառախումբը կը մեկնի գիշերուան ժամ տասն-մէկը տասը անցած։

«Հիւսիսային գիծ։—Բարիզէն ի Բէյմս կամ Բարիզէն ի Սուասսոն։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը քառասուն-հինգ վայրկեան անցած։

«Արևելեան գիծ —Բարիզէն ի Սդրազպուրկ։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի ժամ տասն-մէկը քառասուն-հինգ անցած։ և Բարիզէն ի Միւլուզ՝ ժամ տասն մէկը երեսուն հինգ անցած։»

Կոմսը հաշիւ ըրաւ թէ կոմսուհին որչափ ժամանակի պէտք ունէր Բարիզի հինգ կայարանաց իւրաքանչիւրն երթալու համար, եւ սա եզրակացութեան յանգեցաւ թէ, բաց ի Բարիզէն Լիոն մեկնող վերջին կառախումբէն, կոմսուհին կրցած էր մեկնիլ գիշերուան միւս կառախումբերովը, ո՛ր կայարանէն ալ որ ըլլայ։ Սակայն Հավրը՞ թէ Թուլուզի, Բէյմի՞, Սդրազպուրկի՞ թէ Միւլուզի ճանթան բռնած էր։ Ահա անլուծանելի խնդիրը։ Որն որ ալ ըլլար, իրեն համար մեծ բան էր արդէն գիտնալ թէ իւր կինը Բարիզէն մեկնած էր այս ինչ կամ այն ինչ ժամուն, այս կամ այն կառախումբով։

Կոմսն իր յուշատետրին վրայ քանի մը ծանօթութիւններ գրեց որոց պէտք ունէր յաջորդ օրը կատարելիք խուզարկութեանցը համար։ Որոշած էր մէկ կամ մէկ քանի օգնականներ առնուլ։ բայց չէր ուզէր անգործ մնալ։ ընդհակառակն իր կողմէ ալ տեղեկութիւններ պիտի քաղէր։

ԺԲ

ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՒՈՐԻՆ ՍԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Իրիկուան ժամ հինգին Լասէռի կոմսին խուցին դուռը զարկին։

—Վերջապէ՞ս, ըսաւ կոմսը։

Եւ փութաց դուռը բանալ։

Միջակասակ մարդ մը ներս մտաւ, որ Բարիզի հինգ կայարանաց իւրաքանչիւրն երթալու համար, եւ սա եզրակացութեան յանգեցաւ թէ, բաց ի Բարիզէն Լիոն մեկնող վերջին կառախումբէն, կոմսուհին կրցած էր մեկնիլ գիշերուան միւս կառախումբերովը, ո՛ր կայարանէն ալ որ ըլլայ։ Սակայն Հավրը՞ թէ Թուլուզի, Բէյմի՞, Սդրազպուրկի՞ թէ Միւլուզի ճանթան բռնած էր։ Ահա անլուծանելի խնդիրը։ Որն որ ալ ըլլար, իրեն համար մեծ բան էր արդէն գիտնալ թէ իւր կինը Բարիզէն մեկնած էր այս ինչ կամ այն ինչ ժամուն, այս կամ այն կառախումբով։

Կոմսն իր յուշատետրին վրայ քանի մը ծանօթութիւններ գրեց որոց պէտք ունէր յաջորդ օրը կատարելիք խուզարկութեանցը համար։ Որոշած էր մէկ կամ մէկ քանի օգնականներ առնուլ։ բայց չէր ուզէր անգործ մնալ։ ընդհակառակն իր կողմէ ալ տեղեկութիւններ պիտի քաղէր։

ԺԲ

ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՒՈՐԻՆ ՍԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Իրիկուան ժամ հինգին Լասէռի կոմսին խուցին դուռը զարկին։

—Վերջապէ՞ս, ըսաւ կոմսը։

Եւ փութաց դուռը բանալ։

Միջակասակ մարդ մը ներս մտաւ, որ

—Այդ տեղեկութիւններն ի՞նչ տեսակ ալ որ ըլլան, կը յարմարի՞ն ձեզ։

—Մենք մասնաւոր ճիւղ մը չ'ունինք պարոն։ Զմեզ գործածող մարդուն կը պատկանինք և ձեռքերնուս եկածը կը-ննենք իւր վստահութեան արժանանալու համար։ Մեր արհեստն է գիտնալ։ կը փնտռենք, խուզարկութիւններ կը կատարենք, որոցմէ ո՛չ մէկ բան կը վրիպի։ ամենէն ծածկեալ գաղտնեաց կը թափանցենք։ բացարձակ գաղտնապահութիւն մեր սկզբունքն է։ գործ մը լմնցուցեալ ետքը, մեր բոլոր խմացածները մոռացման անդունդը կ'իյնան մեզ համար։ Սա ալ ըսեմ ձեզ, պարոն, որ մեզմէ պահանջուածէն անդին չենք անցներ։ Շատ անգամ կոյր հնազանդութիւն մը ի գործ կ'ածենք։ Հիմա, պարոն, կրնաք ըսել թէ ի՞նչ է ձեր խնդրածը։

—Նախընթաց իրիկուն, երիտասարդ մը՝ Սանզաքի դերակոմսը, որ Լոնտոն փողոց թիւ 14 կը բնակի, Բարիզէն մեկնեցաւ յանկարծ, առանց մէկուն իմաց տալու։ Երկար ժամանակի մը համար մեկնեցաւ և հաւանաբար տեղ մը հաստատուելու մտօք։ Արդ, կուզեմ գիտնալ թէ ո՞ւր գացած է։

—Անտարակոյս կարգ մը դժուարութեանց պիտի բաղխինք։ բայց մեծ կարեւորութիւն չունին անոնք։

—Ըսել է կրնա՞մ վստահիլ Պ. Սէրբէնի վրայ։

—Բոլորովին, պարոն։ Արդէն ես ինքս յանձն պիտի առնում ձեր գիտնալ ուզածը իմանալ։

—Երկա՞ր ժամանակի պէտք ունիք։

—Անկարելի է ինձ, պարոն, պատասխանել ձեր հարցման, քանի որ ամեն բան կախում ունի ներկայանալիք պարագայներէն, ու դժուարութիւններէն զորս պէտք է կանխատեսել միշտ։ Մինակ, կը-նամ ապահովել զձեզ թէ վաղուընէ սկըսեալ գործի պիտի սկսիմ մեծ փութաջանութեամբ։ Կրնա՞ք յայտնել ինձ Պ. տը Սանզաքը ճանչող մէկ քանի անձանց անունները։

—Ո՛չ։ Ես Պ. տը Սանզաքի ընկերական դիրքը չուզենալուս, իր բարեկամներէն ոչ զոք կը կանչեմ։

—Թերեւս պէտք չունենամ այդ կոդմը փնտռելու։ Արդէն, Սանզաքի դերակոմսը իւր մեկնումը մարդու իմացուցած չըլլալով, ո՛չ ոք կրնայ գիտնալ թէ ո՛ւր գացած է։ Անշուշտ պատճառներ ունէր իր գնացած տեղը պահելու։

—Առոր տարակոյս չիկայ։

—Երբ մարդ մը այսպէս յանկարծական կերպով աներեւոյթ կըլլայ, ըսել է թէ պահուըտելու պէտք ունի։ կը հետեւի ուրեմն որ պարոն դերակոմսը զգուշական միջոցներ ձեռք առած է խոյս տալու համար հաշուածներէն որոց կրնայ մատնուիլ։ Թիչ մը առաջ ըսած դժուարութիւններս հոս կը կայանան ահա։ Սակայն անկոգ եղիք, պարոն, պիտի կրնանք յաղթել անոնց։ Ընդհանրապէս աւելի կնճռոտ գործերով կը պարապինք։

—Կը մնայ մեզ պայմաններուն վրայ խօսիլ, ըսաւ կոմսը։

—Ճիշդ է, պարոն, վասնզի ամեն աշխատութիւն վարձատրութեան մը արժանի է։

—Ի՞նչ կը պահանջէք տեսնենք։

—Մենք կանխաւ սակարկութեամբ գործ չենք տեսներ։ պատճառը պարզ է։ Երբ այս կամ այն գործին համար աշխատիլ սկսինք, չենք կրնար գիտնալ թէ որքա՞ն մարդ գործածելու պէտք ունինք, որքա՞ն ժամանակի մէջ կրնանք հասնիլ մեր նպատակին և թէ ի՞նչքան ծախք ընելու պիտի հարկադրուինք։

—Զմեզ ուզեր որ ինծի ի նպաստ բացառութիւն մը ընէք։ Ամեն մարդու պէս պայմանագրեցէք ինձ հետ ալ։

—Մեզ յանձնուած գործին քննութիւնը մեր պայմանաց իրր հիմ կը ծառայէ։ Անոր կարեւորութենէն եւ յարակից պարագայներէն կը դատենք կանխաւ թէ ինչ դժուարութեանց պիտի բաղխինք, և այն ատեն վեր ի վերոյ կ'որոշենք թէ քանի մարդ գործածելու ենք, իւրաքանչիւրին տալով հրահանգներ, մասնաւոր դեր մը եւ պաշտօն մը։ Նմանապէս կը-նանք որոշել, քանի մը օրուան տարբերութեամբ, թէ գործողութիւնը որքա՞ն ժամանակի կը կարօտի։ Իրաւ է թէ գործելու մեծ միջոցներ ունինք, բայց չատ անգամ կ'ստիպուինք ծայրայեղ խոհեմութեամբ շարժիլ, որով մեր փափագածին չափ արագ կերպով չենք կրնար հասնիլ առաջադրեալ նպատակին։ Վերջապէս, պարոն, աւասիկ ի՞նչ կերպով կը համաձայնինք մեր յաձախորդաց հետ։ նախ, գործողութիւնը որքա՞ն ժամանակ որ տեւէ, աշխատութեան իւրաքանչիւր օրուան համար կանխաւ որոշեալ գումար մը կ'առնուինք։

(Շարունակելի)

սային նոր օրէնքին պատճառաւ, որ ֆրանսական և ուրիշ օտար ապրանաց յԱմերիկա մուտքը կը խափանէ նորանոր արգելիչ տրամադրութեամբք, և միւս կողմէ ֆրանսական կառավարութեան այն հրամանագրոյն պատճառաւ, որով ամերիկեան խողերինաց ի Ֆրանսա մուտքը կը սեղմէ իբրեւ վտառողջ։ Ի դերեւ ելաւ այն յոյս թէ ամերիկացի ընդհանուր հիւպատոսաց ի Փարիզ գումարման արդիւնքը պիտի լինէր Մաք Քինլիի օրէնքին չափաւորում։

ԳԱՂԹԱՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Տքթ. Փեթերս, որ Ափրիկէի ներսերն ուղեւորած էր էմին փաշան գտնելու, Պերլին վերադառնալով, ներկայացաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆոն Մարշալի, և Զօր. Բափրիվիի եւս պիտի ներկայանայ։ Իրեն պաշտօն մը պիտի տրուի Պերլինի գաղթային պաշտօնատան մէջ, նմանապէս Վիսման հազարապետին, որ այլ եւս յԱփրիկէ պիտի չվերադառնայ։ Բոլոր այս ափրիկեան երկրախոյզք վտառողջ կը վերադառնան։ Տքթ. Փեթերս եւս համամիտ չէ Անգլիոյ եղած զիջմանց յԱբեւելեան և ի կեդրոնական Ափրիկէ, բայց կ'ըսէ թէ «մեք երկիրներ կը գրաւենք ո կը գրաւենք. կայսեր կը վերաբերի որոշել թէ պէ՞տք է պահել զանոնք թէ ոչ»։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիշնիկրածքի հարցուցեր է Փարիզի զօրավարին թէ ժամանակն եկած չէ՞ խափանելու տնտեսական ինչ ինչ տնօրինութիւններ զորս Պիզմարք իշխան ի գործ դրած էր՝ ռուսական ելեւմտից դէմ մաքառելով։ Գերման նախարարապետը պատասխաներ է թէ այն տնօրինութիւնները շարունակելու այլ ևս պէտք չկայ, և յոյս յայտներ է թէ ի Պերլին վերադարձին կարող կը լինի Ռուսիոյ համար գոհացուցիչ կերպիւ կարգադրել խնդիրը դիւանագիտական ճամբով։

ՀԱՄԱՁԱՐԱԿՆԵՐ

Սպանիոյ մէջ հնտախառը չանհետացաւ, բայց անհիմն է այն լուր թէ վերջին օրերս սաստկացեր է։ 50-60 հոգիք կը բռնուին ամեն օր, և գրէթէ կէսը կը մեռնին, փարակեալ երեք չորս գաւառներուն մէջ։

Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Պուխարայի Էմիրն, որ կեդրոնական Ասիոյ սակաւաթիւ անկախ մնացեալ վեհապետաց մին է, որոշեց Ռուսիայէն խնդրել իւր բանակին համար մարզիչ և վարժիչ սպայներ և հրամայեց որ ռուսական ձեւով համազգեստներ չինուին պուխարացի զօրաց համար։

Պ. ԲՐԻՍՓԻ

Նափոլիէ կը ծանուցուի թէ Պ. Բրիսփի օգոստ. 31ին Փրէնդէթ Օրոնէ չոգենաւով մեկնած է, յորում ուրիշ ուղեւոր չկայ, և ո՛չ ոք գիտէ թէ ո՛ւր կ'երթայ չոգենաւը։ Պ. Բրիսփիի գէթ մի քանի օրուան համար անծանօթ և խորհրդաւոր ուղեւորութեան մը ձեռնարկելը շատ մեկնութիւն կը վերցնէ եղեր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Դ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 24 Օգոստոս, ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Առեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին և փակուի 6ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային երեսփոխանները որ հաճին առանց դանդաղութեան ներկայ գտնուիլ։

Մնամ ազօթարար

Ի Դիւան Ազգ. Ս. Պատրիարքութեան

Պատրիարքական Փոխանորդ

ՆԵՐՍԷՍ Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

22 Օգոստոս 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Հրաժարական Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. (Դուէթ)

Բ. Ընտրութիւն Ա. Ատենապետի.

Ատենադպիր

Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Կրօնական Ժողովն իւր շաբաթական նիստը կազմեց երէկ ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոսի Սրուանձտեանց.

Ժողովը տեղեկանալով որ Քէօսթէնճէի Զինճիրճեան Տ. Դաբրիէլ քահանայն, որ մայրաքաղաքս եկած էր, առանց Կրօնական ժողովոյ վերջնական որոշման սպասելու իւր պաշտօնատեղին դարձեր է, իւր մոր հիւանդութիւնը պատճառ բռնելով, հեռագրաւ ծանոյց Տ. Դաբրիէլ քահանային՝ թէ քահանայագործութենէն դադարեալ է և եթէ չուտով մայրաքաղաքս չգայ, իրեն նկատմամբ աւելի խիստ տնօրինութիւն մը պիտի ըլլայ։

Ժողովն, ըստ խնդրանաց Գարթալի թաղական խորհրդոյն, տեղւոյն եկեղեցւոյ առաջամայ քարոզիչ կարգեց Պէնլեան Արժ. Մամբրէ վարդապետը։

Սամաթիոյ Արժ. Տ. Արիստակէս աւագ քահանայ Մամբրէեանի որդին Պ. Գարեգին Մամբրէ՛ան ժողովոյ ներկայանալով պաշտօնագիր մը կը խնդրէր որպէս զի կարենայ շարունակել իւր դասախօսութեան պաշտօնն, յորմէ ժամանակէ մը ի վեր դադրած էր Կրօնական ժողովոյ որոշմամբ։ Ժողովը նկատելով որ Պ. Գարեգին թէև յատնի ժողովոյ յայտարարած է թէ իւր հօր հետ հաշտուած է, սակայն միւս կողմէն ստուգուելով որ առանց իւր հօր հետ հաշտուած ըլլալու կուզէ շարունակել իւր պաշտօնը, վերստին ծանոյց Պ. Գարեգինի թէ առանց պաշտօնապէս հերքելու Փանլրագրին մէջ իւր գրածներն և առանց իւր հօրմէն գիր մը ներկայելու, չը կրնար պաշտօն վարել։ Ժողովը միանդամայն յանձնարարեց Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր, որ եթէ Պ. Գարեգին որ և է տեղ մը ուսուցչական պաշտօն վարէ, անմիջապէս արգիլուի։

Ահեղալու Պուրկազի քահանայն իւր ապրուստի անբաւականութեան պատճառաւ հրաժարական տուած էր։ Ժողովն որոշեց յանձնարարել տեղւոյն թաղական խորհուրդին, որպէս զի սիրաշահէ այդ քահանայն ըստ բաւականի հոգալով նորա ապրուստը, միանդամայն յիշեցնել նոյն թաղական խորհրդոյ որ եթէ ուրիշ քահանայ մը երթայ, նա ևս պիտի հրաժարի ապրուստի անբաւականութեան պատճառաւ։

Ժողովն ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ խնդիրներով։

Կրօնական ժողովէն յետոյ խառն ժողովն ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի և զբաղեցաւ գաւառական ու յարաբերական խնդիրներով։

Ժողովն ի միջի այլոց ընդունեց Բալուի առաջնորդ Արժ. Թէոդորոս վարդապետի հրաժարականն յառաջնորդութենէ վիճակին։

Նկատողութեան առաւ Բաղէշի անհովիւ վիճակն, որովհետեւ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Յովսէփ վարդապետ Սոլախեան հրաժարելով, մեկնած էր անտի։ Ժողովն այս առթիւ խորհրդակցութիւններ կատարեց և որոշեց իւր յառաջիկայ նստին վերջնական տնօրինութիւն մը ընել։

Ժողովը տեղեկանալով որ Երէցեան Արժ. Գէորգ Ծ. վարդապետ, որ իբրեւ այցելու հովիւ Ռումանիա կը գտնուէր, Վիէննա գնացեր է առանց Պատրիարքարանի իմաց տալու, որոշեց այս մասին հեռագրաւ տեղեկութիւն ուղել Տ. Գէորգ վարդապետի եղբօրմէն, որ ի Ռումանիա։

Եղղատցիք խնդրած էին որ Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս Շիշմանեան իրենց վիճակին առաջնորդ ընտրուի և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ծանուցած էր թէ՛ Կիլիկիոյ Ամեն. Կաթողիկոսին և թէ՛ Եղղատցւոց՝ որ Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոս արդէն ուրիշ վիճակի մը առաջնորդն է և ուրիշ առաջամայ կարեւոր պաշտօն մ'ալ ստանձնած է, հետեւարար պէտք է որ ուրիշ եկեղեցական մը իրենց առաջնորդ ընտրեն։

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Նկատողութեան առնլով Խագիւղի Նուպար-Շահնազարեան վարժարանի չէնքին խարխուլ վիճակն, որոշեց աճուրդի դնելով վաճառել զայն։

Խորհուրդն՝ յետ օրինական քննութեան՝ վաւերացուց Բերայի Թաղական խորհրդոյ մատակարարութեան բոլոր ճիւղերու հաշիւները։

Նոյնպէս վաւերացուց Էյուպի և Պոյաճը գիւղի եկեղեցեաց մատակարարութեան հաշիւները։

Թոփգաբաշի Թաղական խորհուրդն 90 ոսկւոյ փոխառութիւն մը կատարած և տեղեկագրած ըլլալով, խորհուրդը վաւերացուց այդ գործողութիւնն, որովհետեւ օրինական սահմանին մէջ կատարուած էր։

Խորհուրդն այս առթիւ նկատելով որ թաղական խորհրդոյ Բարեկարգութեան Հրահանգին Չորդ յօդուածը պարտաւորութիւն դրած է թաղական խորհրդոյ վրայ որ առանց Տնտեսական Խորհրդոյ գիտութեան և հաւանութեան ո՛ր և է փոխառութիւն չկատարեն, որոշեց ծանուցանել որ այդ կարգի փոխառութեանց պարտամուրհակները վաւերական անպատճառ Տնտեսական խորհրդոյ կողմէ, առանց որոյ պարտապահանջք իրաւունք չպիտի ունենան եկեղեցւոյ մնուկներէն որ և է պահանջում ընելու։

Խորհուրդը նկատողութեան առաւ Կրէտէի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ եւ կալուածոց վերաբերեալ դրերն և առ այդ տեղեկութիւններ առաւ Տ. Մինասեան Արժ. Վահան վարդապետէն, որ, ինչպէս կը յիշուի, Ազգ. Վարչութեան կողմէ Կրէտէ ղրկուած էր այդ կալուածոց համար։ Խորհուրդն, յետ ընթերցման այդ կալուածագրոց, խորհրդակցութիւններ կատարեց նոյն կալուածները պահելու կամ վաճառելու խնդրոյն վրայ։

Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդը թաղին եկեղեցւոյն ու վարժարանին համար ինչ ինչ անհրաժեշտ նորոգութեանց պէտքն յայտնած էր և Տնտեսական Խորհրդոյ կողմէ քարտուղար Նշան էֆէնտի Փափազեան իբրեւ քննիչ հոն ղրկուած էր։ Խորհուրդն, ըստ տեղեկագրութեան իւր քննիչին, որոշեց արտօնել այդ նորոգութիւնները։

Մայր եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը՝ եկեղեցւոյ սեպհական և շրջափակին մէջ գտնուած դեանի մը վրայ վեց տուներ կառուցած և տեղեկագրած ըլլալով, Խորհուրդն որոշեց ներկայել այդ ծրագիրն Ազգ. Վարչութեան։

ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Գիւղերաց Ի Ծերեկաց)

ՍԿԻՒՏԱՐ

(Քսաներորդ Վեցերորդ տարի)

Վարժարանիս նոր շրջանը կ'սկսի յառաջիկայ սեպտ. 3, երկուշաբթի օր։ Աշակերտուհեաց ընդունելութիւնք տեղի կունենան նոյն օրէն սկսեալ, իսկ դասախօսութիւնք կանոնաւոր կերպիւ կըսկսին ամսոյն 10ին երկուշաբթի։

Նոր աշակերտուհի տալ փափաքողք կը հրաւիրուին առաւօտներն ի վարժարան՝ ուր կը գտնուի

ՀԻՄՆԱԴՐԻՐ ՏՈՒՐԷՆ

161 Մ. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Գիւղերաց Ի Ծերեկաց)

ՍԿԻՒՏԱՐ

(Հնգետասաներորդ տարի)

Վարժարանս իւր ԺԵ տարեշրջանը կը թեւակոխէ յառաջիկայ սեպտեմբերի սկիզբն։

Աշակերտաց վերամուտը և նորոց ընդունելութիւնը կ'սկսին սեպտեմբեր 3, երկուշաբթի օրէն։

Դասուց սկզբնաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 10, երկուշաբթի առաւօտ։

ՀԻՄՆԱԴՐԻՐ ՏՈՒՐԷՆ

1—5 162 Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԻ

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Պետական խորհրդոյ անդամ Նուբէտտին պէյի, Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ալի Նիհատ պէյի և Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Իսմայիլ Հագգը պէյի։

Սանիէ Միւիէմիզի աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ահմէտ Նազըմ պէյի, Նիշի օսմանեան հիւպատոս Հանրի պէյի, ընդհանուր տպարանաց քննիչ Վաբորիտի էֆէնտիի, Ոստիկանութեան Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Սալիհ Սաիպ էֆէնտիի, Բերայի ոստիկանաց ժողովին նախագահ Հիւսնի էֆէնտիի, Սպարապետի Դրան սպայակոյտի ճիւղին քարտուղարներէն Նաճի էֆէնտիի և Պետական խորհրդոյ օգնական անդամ Ահմէտ Ֆուատ պէյի։

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Զէքի էֆէնտիի, Ռթէնքի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Նապի պէյի, ոստիկանութեան նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Մուհարրէմ էֆէնտիի, նոյն նախարարութեան դիւանապետի օգնական Թէվֆիզ էֆէնտիի, քարտուղար Մէհմէտ Ֆուատ ու առաջին արձանագրիչ Մուսթաֆա Մուխթար պէյերու և Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի ապարանքին տնօրէն Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Պաղտասի կաթոլիկ երեւելիներէն Նաում Սարգիս էֆէնտիի եւ Սէլանիկի կաթոլիկ պուլկարաց առաջնորդարանին Թուրքերէնի քարտուղար Բամէ էֆէնտիի։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթարանի զինուորական մնայուն ատենին նախագահ Ֆէրիզ Սալիհ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կայսերազուն իշխան Բարձր. Բէշատ էֆէնտիի Լալա Եուսուֆ պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայսերազուն իշխան Բարձր. Բէվալետտին էֆէնտիի գործակատարներէն Հասան էֆէնտիի, Դատական Նախարարութեան Հուգուգի գործոց տնօրէն Սամի էֆէնտիի, Պետական խորհրդոյ անդամ Զիւհտի պէյի, օսմանեան զրահաւորներու առողջապահական քննիչ Միրլիվա Իսաք փաշայի, Տիարպէքիրի Կիլտանիներու առաջնորդ Տ. Ապտիշուի, Մուսուլի Կիլտանիներու Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Միխայիլի, արքեպիսկոպոս Տ. Իլիայի և Բէրքուքի Կիլտանիներու առաջնորդ Տ. Ճիպրաիլի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Եանեայի պահեստի զօրաց հրամանատար Միրլիվա Իսմայիլ Հագգը փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ մաքսային ժողովոյ անդամ Մէհմէտ Ալի պէյի եւ Նիկոմիդիոյ պահեստի զօրաց Միրլիվա Սատէտտին փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկին առաջին ընդօրինակիչ Նէֆիզը էֆէնտիի, ծովային խորհրդոյ օրինական ճիւղին անդամ դնդապետ Հաճի Մուսթաֆա պէյի, ծովային զինուորաց վաչտին բժիշկ դեր-դնդապետ Սիւլէյման պէյի, մայրաքաղաքիս սպանիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Թոմաս Պիթիրոյի, ձէզիրէի Կիլտանիներու առաջնորդ Տ. Եադուպի, Ամասիէի Կիլտանիներու առաջնորդ Տ. Կէօրկիսի, եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն ձէվատ պէյի և հրէից Խախամբարանին կրօնական ժողովոյ նախագահ Շոլոմօ Ֆրէսքօ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Դասըմ փաշայի ոստիկանապետ Շէմսի էֆէնտիի, Բերայի ոստիկաններէն Հիւսէյին էֆէնտիի և Սէլանիկի առեւտրական դատարանին անդամ Ռթբի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պաղտատի կառավարական փաստաբան ու գանձմանց յանձնաժողովոյ նախագահ Ապտիւլճէպպար էֆէնտիի, Պոլսոյ նախնական դատարանին անդամ Ֆէյզի էֆէնտիի, Պելճիոյ Լիէժ քաղաքի երեւելիներէն Պ. Ցոֆէն Քալիմանի, յԱմսթէրտամ հրատարակեալ Նէյէրնէ լրագրոյ խմբագրապետ Պ. Վէրմէօլաի, հայ-հռոմէականաց Պատրիարքարանի թուրքերէնի քարտուղար Շէհրեան Յովսէփ էֆէնտիի, հրէից Խախամբարանին առաջին քարտուղար Խարքիէ Խաիմ էֆէնտիի, հրեալերէն Թէլեկրաֆ լրագրոյ խմբագրապետ Իլաք Կապպայ էֆէնտիի և Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ֆուատ ու Սաֆվէթ պէյերու։

— —

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐՈՒՄ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ներում շնորհել Հանեայի զինուորական ատենին կողմէ դատապարտեալ կրէտացւոց, որոց գլխաւորներն են։

Տիմիդրաքի Բաբատաքի (գլխատման դատապարտուած), ոստիկան-զօրաց ենթասպայ Վասիլ (մահուան), Մանոլի Օրֆանատաքի (հնգամեայ բերդարգելութեան յԱտանա) Միխայիլ և Եօրկի Քարքումիթաքա (18ամեայ բանտարկութեան) Վասիլի ձիպլաքի (նոյն պատժոյ)։

— —

ՕՍՄԱՆ ՊԷՅԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օսման պէյի յուղարկաւորութիւնը մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ երէկ։ Մարմինը Նշան Թաշի ապարանքէն հանուելով Տոլմա Պաղչէ տարուեցաւ ուսկից շոգեմակոյկով ի Սիրքէճի։ Անտի մի և նոյն հանդիսիւ Այա-Սոֆիայի մզկիթը տարուեցաւ, ուր կրօնական արարողութիւնք կատարուելէ յետոյ, Սուլթան Մահմուտի դամբարանին բակին մէջ ամփոփուեցաւ։

Յուղարկաւորութեան առջեւէն կ'երթային Շապը ու Եահեա էֆէնտի թէքէքներու Տէրվիշներն ու կրօնական պաշտօնեայք, ոստիկան-զինուորք, Բ. Դրան բարապանք, թաղապետական պաշտօնեայք և այլք։

Յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան կայս. պալատան առաջին քարտուղար ու վախճանելոյն փեսայ Սիւրէյա փաշա, կայս. աւագ թիկնապահ Տէրվիշ փաշա և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայս. մասնաւոր Արկղէն։

Թաղման հանդէսէն յետոյ դրամ բաշխեցաւ բազմաթիւ աղքատաց։

— —

ՄԻՍԱՔ ԷՖԷՆԴԻ

Փարիզու օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Միսաք էֆէնտի՝ Արտաքին գործոց նախարարութենէն ստացած մէկ հրաւէրին վրայ, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

— —

ՅՈՑՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

Դատական և կրօնական գործոց նախարարութիւնը յանձնարարած է Երուսաղեմի Յունաց Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ փոխանորդին՝ ծանուցանել իւր վանուց միաբանութեան յԵրուսաղէմ, որպէս զի պատրիարքական տեղապահի ընտրութիւն կատարուի փութով։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ճիտտէ Ի Եմբրս.—Ճիտտէի առողջապահական քննիչին կողմէ երէկ հասած հեռագիր մը ծանուցած է թէ օգոստոս 20ին Ճիտտէի մէջ հնտախտի որ և է դէպք պատահած չէ։ Եամպուլի մէջ օգոստ. 18ին՝ 6 և 19ին՝ 3 մահեր պատահած են հնտախտէ։

Քոմբրա. — Մաքքանոցի քննիչին կողմէ եկած հեռագիր մը ծանուցած է թէ Քամարանի մէջ առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։ Անգլիական Տը-ն շոգենաւով Հնդկաստանէ եկած ուխտաւորք, որք այս տարի Մէքքէ չէին կրցած երթալ իրենց մէջ պատահած հնտախտի դէպքերուն պատճառաւ, նոյն շոգենաւով Պոմպայ ուղեւորեր են։

Ա-է-ան ֆ-ռռեր.—Լրագիրք ամենք պիտի առնուին եւ ո՛չ թէ դատական, Այս միջոցներ ի գործ դրուիլ սկսած են արդէն։

Առ այժմ ամբաստանեալներէն երկու հոգի բանտը կը գտնուին, հելլենական հպատակ մը եւ իտալական հպատակ մը, որոց մասին տնօրինութիւն մը եղած չէ տակաւին։

— —

ՀԱՆԳԱՍ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ

Այթուն Տիւրքի ընկերութեան և Իզմիրի «Բաթէրսըն, Մաք Անտրէա և Ֆօրպ» ընկերութեան միջեւ վեճ ծագած ըլլալով, Այտընի Նահանգին մէջ գտնուած քրօմի հանքաց շահագործման համար, որուն արտօնութիւնը երկու ընկերութեանց իւրաքանչիւրն իրեն կը վերագրէ, խնդիրը Պետական խորհրդոյ քննութեան յանձնուած է։

— —

ՊԱՆԱՐԱԽՏ Ի ԿԱՐՍ

Կարսի վաճառականք՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ խնդրած են Բ. Դռնէն որ արշաւաց ի Թուրքիա ներմուծման դէմ դրուած արգելքը վերցուի, որովհետեւ Կարսի ու շրջակայից մէջ երեւան ելած պաճարախտն անհետացած է։

— —

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Պաշտօնական վիճակագրէ մը կ'երեւի թէ ներկայ տարւոյ մայիս ամսուն սկիզբը մայրաքաղաքիս զինուորական տասը հիւանդանոցներուն մէջ կը գտնուէին 1457 հիւանդներ։ Նոյն ամսուան միջոցին ընդունուած են 2615 հիւանդներ, որով ընդհանուր թիւն եղած է 4072։ Ասոնցմէ 162ը մեռած են, 2199ը բժշկուելով դուրս ելած են, և 1711 հոգին մնացեր են դարմանուելու համար։

— —

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գոնեաի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ անցեալները տասն երեք հոգիէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը Պորտուր գաւառի Ագիզիէ գիւղացի Սարը աշիրէթի պատկանող Ալի էֆէնտիի վրանը պաշարեր է։ Այս միջոցին կռիւ մը ծագելով երկու կողմէն զէնքեր պարպուեր և աւազակաց մին սպաննուելով հինգը վիրաւորուեր և եօթը խոյս տուեր են։ Վիրաւորեալք ձերբակալուելով, յեռ քննութեան հաստատուած է թէ այս մարդիկ Կարսի, Բաղէշի ու Մշոյ կողմերէն են և թէ ասոնցմէ քիւրտ Իսմայիլ հեղինակն է Թիրէյի Ալի փաշայի սպաննութեան։ Ամեն կողմ հրամաններ ղրկուեր է փախստականները ձերբակալելու համար։

— —

ՀՐԴԵՀ Ի ԳԱՐԱՄԱՆ

Գոնեաի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Գարաման գաւառակին մէջ յուլիս 17 ին հրդեհ ծագելով 376 շէնքեր հրոյ ճարակ եղեր են։ Այս թուոյն մէջ կան երկու մզկիթ, վեց քարուկիր մթերանոց, 26 արմտեաց ամբարանոց, 240 խանութ, երկու փուռ, իւղի գործարան մը, աղբիւր մը, խանի ու սըրճարանի 61 սենեակներ եւ այլն։

Եղած վնասը 18-20,000 ոսկի կը հաշուի բաց ի կալուածոց արժէքէն։

Աղեքսանդրիոյ իտալական դեր-հիւպատոս Պ. Ռօսի Իգմիր փոխադրուած է նոյն պաշտօնով։

—Առեւտր. Սենեկին կողմէ Ապահովական Անտուկին վարչութեան մօտ պատուիրակ Զախարիա Հաճորուլօ էֆէնտի հրաժարեր է այդ պաշտօնէն։ Այս հրաժարական կը վերագրուի յիշեալ վարչութեան և Անտուկի տնօրէնութեան միջեւ ծագած անհամաձայնութեան մը։

—Վերջին մայիս ամսոյ մէջ 774 մահեր պատահած են ի Կ. Պոլիս։ Մեռնողներու 429ն իսլամ են, 313ը քրիստոնեայ և 32ը հրեայ։ Վերոյիշեալներէ 16ը ծաղկախտ մեռած են։

—Մաքսային վերատեսչութեան թարգմանութեանց դիւանին տնօրէն անուանեցաւ Շէֆիգ պէյ, օգնական տնօրէն նոյն դիւանին։

Զմիւռնիոյ օտար ապրանաց մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Հասան էֆէնտի, նախորդ տնօրէն Ներքին ապրանաց մաքսատան Զմիւռնիոյ։ Ասոր յաջորդեց Կէլիպոլուի մաքսատան տնօրէն Սաֆվէթ էֆէնտի։

Կէլիպոլուի մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Իլեաս էֆէնտի, տնօրէն Պարբաի մաքսատան։

Իյնէպոլուի մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Հագգը պէյ, նախկին տնօրէն մաքսատան Պանտրմայի։

—Ֆրանսայի երեւելի բժիշկներէն Տաքթոր Քոնսթանթէն Բօլ մայրաքաղաքս կը գտնուի մէկ քանի օրէ ի վեր, և Պէշիքտէրէ Կամպէթայի Օթէլն իջեւանած է։

—Մեծահարուստ յոյն վաճառական Պ. Վլասօբուլօ որ ժամանակէ մը հետէ Մեծկղզի կը բնակէր ընտանեօք, իւր անձնական Ամ-ւն Վ-ուբ-ը չոգենաւով մեկնեցաւ ի Պրայլա։

—Թ-ւէի այս աւուր թիւը գովեստիւք կը խօսի ի Գնալը-կղզի երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի գործակատար Յակոբեան Պողտասար էֆէնտիի ամարանոցին լուսավառութեան վրայ, որ, կըսէ, կիրակի գիշեր գրաւիչ տեսարան մը կընծայէր իր բարձր դիրքովը և իւր հարիւրաւոր կանթեղներովը։

—Էրզրում մարտանաւն, որ յառաջիկայ շաբթու եղանկանչին համայ պիտի

եկնէ մայրաքաղաքս գալու համար, պիտի հանդիպի Օղաքա, Քուպա, Նակասաքի, Հոնկ-Քոնկ, Սինկափուռ, Քոլոմպո, Աստէն, Ճիտտէ, Սիւէզ և Բոռ-Սայիտ։ Մարտանուն այս նաւահանգիստներու իւրաքանչիւրին մէջ չորս-հինգ օր պիտի մնայ, որով կը յուսացուի թէ դեկտեմբերի վերջերը և կամ յունուարի մէջ մայրաքաղաքս հասնի։

—Պալթիկ ծովու շոգենաւային ռուս ընկերութեան Քոնրոմ շոգենաւն, յորում ճամբորդներ կը գտնուէին, երէկ Օտեսայէն Կ. Պոլիս եկաւ և ուղղակի Վլատիվոսթոք ուղեւորեցաւ։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է իւր կայս. Գանձուն ծախիւք վերաշինել Քէրքստէֆներու մէջ պատահած հրդեհի պահուն այրած Իւշ Մէհրապլը մզկիթը։

—Կիւմիւշխանէէն կը գրեն թէ անցեալ շաբաթ օր յորդահոս անձրեւներ տեղալով 17 տուն ու խանութ կործաներ և ուրիշ տուներ ալ աւազով լեցուեր են։ Մարդու կորուստ պատահած չէ։

—Բարձր. Մեծ-Նպաքքոսին խորհրդական Շէֆգաթի էֆէնտիի հիւանդութիւնն այս օրերս սաստկացած է։

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հաշուէտ ոսկի դրամով

	1890 Օգոստոս 1էն մինչեւ 31	
	Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ	5,829.55	180,716.25
Աքսէրայի »	5,908.09	183,151.—
Շիշլիի »	6,751.15	209,285.75

Կ. Պոլիս, 3 Սեպտեմբեր 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԻ

ՀԵՅԱԳՐԱԼՈՒՄՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԳ

ՍԷՐԱՅԵՎՕ, 3 սեպտ. — Ֆրանց Եռզէֆ կայսր հեռագրաւ ծանոյց Պոսնիոյ զօրաց հրամատար Ավիէլ զօրավարին թէ Վիեննա ղրկուած երկու պաշնաք վաստերուն գերազանց մարդանքէն և ընթացքէն յոյժ գոհ մնացած է։

ԽՈԶԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԵԼԳՐԱՏ, 3. —Խոզերու խնդրոյն վերայ Վիեննայի դահլիճն առաջարկութիւնը յոռի տպաւորութիւն ըրած լինելով, սերպ կառավարութիւնն իխորհուրդ պիտի գումարէ Սերպիոյ խոզի մեծ վաճառականները, ձեռք առնուելիք միջոցներուն վերայ նոցա կարծիքն իմանալու համար, եթէ Վիեննայի կառավարութիւնը պնդէ իւր պահանջմանց վրայ։

ՖՐԱՆՁ ԵՌԶԷՖ ԿԱՑՍՐ

ԹԷՇԷՆ (Աւստրիական Սիլեզիա), 3.— Ֆրանց Եռզէֆ կայսր հոս եկաւ՝ տարեկան ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՈՖԻԱ, 3. — Պուլկար կառավարութիւնը կէս պաշտօնապէս հերքել կուտայ այն լուրը թէ Եկզարք Եսէֆ արքեպիսկոպոս Զարէն խնդրեր է հաշտուիլ Պուլկարիոյ հետ, և այս նպատակաւ կանխաւ համաձայներ է Պ. Սթամպուլովի հետ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՑՍՐ

ՌԻԼ, 3.—Վիլհէլմ կայսրն առտ հասաւ։ Կայսերական գզուակին մէջ տեղի ունեցած ընդունելութեան առթիւ, Ն. Վեհափառութեան մասնաւոր մեծարանաց արժանացան Սգէրնէէք և Հորնպի ծովակալները։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ԹՈՒԼՈՆ, 3.—Անգլիական նաւատորմն առտ հասաւ առաւօտեան ժամը 10½ին և նաւահանգիստին հրետանիներէն ողջունուեցաւ։ Նաւատորմին հրամանատար Հոսքինս ծովակալն և Ֆրանսական ծովային իշխանութիւնք անմիջապէս այցելութիւններ փոխանակեցին։

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՐԻԷՍԴ, 3. — Քաղաքային վարչութեան նստին մէջ, նախագահը խստիւ պարսաւեց կենաց և ապահովութեան դէմ կատարուած բազմաթիւ ոճիրներն և առաջարկեց ժողովրդեան բուռն զայրոյթն յայտնել այդ ոճիրներուն դէմ, միանգամայն դրամական նպաստ մը տալ օգուստոս 29ին փամփուշտի մը պայթումէն ծանրապէս վիրաւորեալ երիտասարդի մը ընտանեաց։ Առաջարկը միաձայն ընդունուեցաւ։

ԼԻՍԳՈՆ, 3.— Թագաւորին վիճակը գոհացուցիչ է։

ՎԻԵՆՆԱ, 3.— Դանուբն արագօրէն կը բարձրանայ. բոլոր զգուշութիւնք ձեռք առնուած են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Լալաթիա, 23 Օգոստոս

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երկոյ գոց. (Մթոց. 11. Ոչէր	21	8
Պօրսային գոյութիւնն վերջէ »	21	3½
Բերքի մէջ »	—	—
Առաւաւտեան բացուելոյս	21	5½
Կէս օրին »	21	5
ԻՍԹԻԴԱՔԸ ՏԱՒԻԼԻ		
Երէկ երկոյ	60	
Այս առաւօտ	59	38
Կէս օր	59	26

ընդհանուր արժէքները		
Ծխախուտներ A. Պէտ	44	5/8
» B. »	25	7/8
» C. »	21	10
Բանկնոտներ		
Ռումելի դենէրալ (Պէտ) Լ.	4	37
Քրէտիտ դենէրալ » »	9	20
Պանք ազ Գոնս »	7	
Ֆոն. Շանժ եվլեօբ »	4	36
Թրամուէյ » »	510	
Բուլղարի երկաթուղի Ֆր.	80	
Բանքաուզրի Լամբրոմի Գ. կ.	137	
ընդհանուր դրամագլուխ		
Օսմանեան ոսկի գրլ.	100	
20 Ֆրանքնոց »	87	20
Անգլիական ոսկի »	110	15
Մարք (գերմանական ոսկի) »	107	28
Իմպերիալ »	90	80
Քրէտիտ »	51	16
Լուսպի Թղթագրամ »	7	46
» ոչ-թաք »	90	
Մէտ. ոչ-թաք. (ասպրը) »	108	
Վէնցոց »	103	
Հինգնոց »	102	20
Մէքսիկէ »	100	20
Թասֆիկէ »	11	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 3 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր 40 երեկոյ

Երրորդական Լոնթ 3 %	96	
» » 4½ %	106	85
Օսմանեան գրանօլիան Պէտք Գ.	19	65
Օսմանեան երկաթուղի	81	25
» Լիւմիի բաժնեթուղթ	325	
Պանք Օթոման	623	12½
Գրէտիտ Լիոնէ	807	50
Իտալական Ռենթ 5 %	96	17½
Հելլենական 5 %	478	
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)	430	
Եգիպտական միացեալ	494	
Պանք ազ Բարք	867	50
Ռոմ. մանր. արժէթուղթ	471	87½
Սուէզի ջրանցք	2406	25
Սպանիական արտաքին	77	½
Ռիո Թինթօ	640	
Մէնտիսանօ	722	50
Զէր Լանարայի վրայ	2	29
Լոնտոն, 3 Սեպտ. ժամ 6 վայր — երեկոյ		
Անգլ. ֆոնտիկներ	96	¼
Ռոմ. » Սերի Դ.	19	3/16
» » » Ա.	44	¼
» » » Բ.	25	9/16
» » » Գ.	19	5/16
Փոխառութիւն 1877	103	¼
Պանք Օթոման	14	9/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիկէ)	97	9/16
» առանձ. (բրիվիլեժէ)	103	¼
Տարբ Մանիէ	84	¼
Ցօմանիալ (փոխառ. Բոլէլը)	102	
Հելլենական 5 %	94	¼
Մանօքոլ »	78	½
Ռուսական 1889	99	¼
Փոխառակութիւն Բարիզի վրայ	25	29
Վիէննա, 3 Սեպտ. ժամ — վայր. —		
Օսմանեան երկաթուղի	87	
» Լիւմիի բաժնեթուղթ	135	
Փոխառակութիւն Լոնտոնի վրայ	111	40
Պերլին, 3 Սեպտ. ժամ — վայր —		
Փոխառակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	70
Ռուսական Թղթագրամ	251	50
Օսմանեան երկաթուղի	83	20
Օսմանեան քանսոլիտ Սերի Դ.	19	20

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լեզուի կամ կրթական վերջին պայքարին մէջ ուղղակի մտնելէ առաջ, հարեւանցի ակնարկ մը բաւական կը համարիմ այսօր նշանակելու այն սխալ ուղղութիւնը, զոր մեր գրաբարեան կուսակցութեան ջերմագոյնք ունեցած են մեր արդի լեզուին զարգացմանը մէջ, անծանօթ մեր ժողովրդին և անոր խօսած լեզուին։

Աւետարաններէն մէկուն մէջ գրուած է թէ անթափ կտորը հնացեալ կապերտի վրայ մի ձգէք, զի անոր ամրողջութիւնը կը խորտ և պատառումն ալ աւելի գէշ կ'ըլլայ։ Այս օրինակը շատ լաւ կը պատշաճի գրաբարէ փոխ առնուած այն ձեւերուն կամ տողերուն, զորս ուրեք ուրեք մեր աշխարհաբար գրուածոց մէջ կը դնենք։ Եթէ հնացեալ լաթեր համարենք մեր արդի լեզուն և գրաբարն ալ անթափ կտոր, հարկը կ'ստիպէ, աշխարհաբարին ամրողջութիւնը չխորելու համար, զգուշանալ անթափ կտորներէն։ Գարագաշեանի վերջին յօդուածներէն կը քաղեմ հետեւեալները։ «Յօդուածն առանց պատասխանի տալոյ է։—«Որով գրեցին ի բազում դարս հայ վիպասանք զիւրեանց քերնարան և դիւցազնական երգեր։»— «Որպէս և յետ նոցա մինչեւ ի մեր ժամանակս» — Բացի մեր բարեկամէն, «և թերեւս յոմանց ողջմիտ բարեկամաց նորա։»—«Առանց այսր լեզուի ուսման, » չկայ բնաւ հայ գիտուն։— «Յորոց չարժեալ պահանջէ զնջու�գրաբարին։»— «Յայն վիճակ գալ անհնար։» է։— «Լիցի ըստ բաւականին հմուտ գրաբարի։»—«Այսպէս էր ի հնումն և ի հայս, » չատ գաւառներ «ունէին զիւրեանց կորճայն։»— եթէ գրուի ևս նոքով վասն տեղական պիտոյից, ամենեւին ոչ վնասեն գրաբարին։ — «Եւ ի ճանամբ ևս յղկել և զարգացուցանել զայն ըստ մարթելոյ և ըստ պահանջելոյ գրագիտական պիտոյից,»— Որպիսի խոստովանի լինել բարեկամ մեր։— Որ գրած են զպատմութենէ և զկրօնից։— Բովանդակէ զիւր գեղեցիկ ճառն։ — «Բընութիւնը «դիմէ միշտ ի զարգացումն։— Օրինօք հարկ է գրաբառին փոխուիլ յաշխարհաբար։— «Սկիզբն երկրորդ երևութին ի պատմութեան լեզուի։—Եւ հորդեցաւ ճանապարհ դպրութեան։ — Իւրաքանչիւր ազգ աւանդէր զիւր փոքր և գիտութիւն յաջորդին։ — Այս զարգացումն չ'լինէր արդարեւ առանց ազդեցութեան դրացի և ծաղկեալ ազգաց լեզուի և դպրութեան, առ որ գիմին ապաքէն գրագէտք։ — Զոր գիտեն ոչ սակաւք, յորոց համարի եւ ինքն եւ ընկերք իւր։»—Եւ ամէն ռամկօրէն ունի զիւր առանձին հասակ, դէմք, համաուռտիւ զիւր ուրոյն գեղ պարզ և անպաճոյճ։— Ցուշ առնեմ նմա եթէ լեզուաբանութիւն և բանասիրութիւն, իբրեւ գիտութիւն, պահանջեն փիլիսոփայական ոգի։ — Սոցա ոչ միայն ուշ ունի ռամկօրէն։—Ուր հանճար և արուեստ ելանեն մի զմիով։ — Ռամկօրէն մատուցանէ քեզ ճաշ պարզ ի հարկանել միայն զքազց, ուր գրոց լեզուն հանէ սեղան բազմախորիկ, պատրաստեալ ամենայն սպասու և հանդերձանօք։—Առաջինն կարի ինն պարզութեամբ կարէ զառաձանիլ յանդէպ լոկութիւն, միւսն անչափ արդու և զարդու, անգուրիւ և շարաով՝ ի ծաղրելի պնեութիւն։—Թողլով գրագիտաց վարել զայն իւրաքանչիւր ըստ իւրում ճաշակի եւ ընտրութեան, բայց այս թերութիւնք չեն առանց ուղղելոյ։

Ահաւասիկ նախադասութեանց մթերք մը, ուր աշխարհաբարի տառերք են տեղ տեղ մի միայն ա։ Ի։ Ենայեան և Գուրգէն էֆ., կարծեմ թէ ասկէց լաւագոյն գրաբար չեն կարող գրել։ տարակուսելու ալ չէ, ոսկեդարի քերականութիւնն ու բառարանն շատ լաւ պահուած են։ Ուղղութիւն է այս։ ընդհակառակն դատապարտութիւնն ալ ինքնին ակներեւ է, և պէտք է խոստովանիլ նաև թէ անհերելի ալ սխալներ կան։ օրինակի համար, ի՞նչպէս կարելի է գրել «զիւրեանց երգեր։ զիւր առանձին դէմք», այսպիսի հայերէն կրնա՞նք ունենալ։

Գրաբարը չեմ ատեր, բայց թէ կարծել որ հին լեզուն այս ուղղութեամբ մեր արդի լեզուին զարգացմանը կը նպաստէ, բոլորովին սխալ է։ սխալ է նաև թէ լաւագոյն աշխարհաբար գրողները մեր մանուկներ գրաբարեաններն են։ Գրաբար Քերականութիւնն ոչ ուրեք այնչափ խախտուած է որքան մեր սոփհուներուն գրուածոց մէջ։ ապացուցանելու բնաւ դժուարութիւն չկայ։ Հ. Վ.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

Լ.

ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ուրախ ենք որ մեր քննադատներու թիւն օր ըստ օրէ կ'աւելնայ, վասն զի առիթ կուտան մեզ՝ ծաղկի և պատուաստի խնդրոյ մասին մանրամասնութեանց մէջ մտնելով՝ մութ մնացած կէտերն առաւել ևս լուսաբանելու, և վասն զի համոզուած ենք որ գափարաց բախումն լոյս միայն կը ծագի։

Արեւելքի 1959 թուոյն մէջ երեւցաւ ••• ստորագրութեամբ գրութիւն մ'որ մի քանի ազգային դիտողութիւններ ընելէ յետոյ, Գաղղիական Առողջապահական Ցանձնախմբի մը տեղեկագիրը յառաջ կը բերէր։

Զը պիտի պատասխանենք Պ. յօդուածագրին մեզ դէմ ուղղուած անձնական վիրաւորանքներուն։ Պիտի խօսինք միայն իւր տնաս գաղափարներու եւ իւր յառաջ բերած առողջապահական Մասնախմբի տեղեկագրի մասին։

Պ. Եռաստը կը կարծէ թէ մեր հակապատուաստեան գրութիւնք կրնան պատուհաս լինել, հասարակութեան ծոփերը դղրդելով։ Կ'ընդունինք որ մեր գրութիւնք կարող են մտքերը պահ մը պղտորել, բայց չենք ընդունիր որ նոքա կրնան պատուհաս մը լինել։ Մոռէրը դղրդեց յօդուածներն և նոցա հակապատուաստական հեղինակներն էին որ 75 տարիէն աւելի աշխատեցան ցուցնելու, համոզելու և հաստատելու ինչ որ իրենց համար անհերքելի իրողութիւններ էին թէ, թէպէտ իւրաքանչիւրն ոչ ուրեք այնչափ խախտուած է որքան մեր սոփհուներուն գրուածոց մէջ։ ապացուցանելու բնաւ դժուարութիւն չկայ։ Հ. Վ.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

Լ.

ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ուրախ ենք որ մեր քննադատներու թիւն օր ըստ օրէ կ'աւելնայ, վասն զի առիթ կուտան մեզ՝ ծաղկի և պատուաստի խնդրոյ մասին մանրամասնութեանց մէջ մտնելով՝ մութ մնացած կէտերն առաւել ևս լուսաբանելու, և վասն զի համոզուած ենք որ գափարաց բախումն լոյս միայն կը ծագի։

Արեւելքի 1959 թուոյն մէջ երեւցաւ ••• ստորագրութեամբ գրութիւն մ'որ մի քանի ազգային դիտողութիւններ ընելէ յետոյ, Գաղղիական Առողջապահական Ցանձնախմբի մը տեղեկագիրը յառաջ կը բերէր։

Զը պիտի պատասխանենք Պ. յօդուածագրին մեզ դէմ ուղղուած անձնական վիրաւորանքներուն։ Պիտի խօսինք միայն իւր տնաս գաղափարներու եւ իւր յառաջ բերած առողջապահական Մասնախմբի տեղեկագրի մասին։

Պ. Եռաստը կը կարծէ թէ մեր հակապատուաստեան գրութիւնք կրնան պատուհաս լինել, հասարակութեան ծոփերը դղրդելով։ Կ'ընդունինք որ մեր գրութիւնք կարող են մտքերը պահ մը պղտորել, բայց չենք ընդունիր որ նոքա կրնան պատուհաս մը լինել։ Մոռէրը դղրդեց յօդուածներն և նոցա հակապատուաստական հեղինակներն էին որ 75 տարիէն աւելի աշխատեցան ցուցնելու, համոզելու և հաստատելու ինչ որ իրենց համար անհերքելի իրողութիւններ էին թէ, թէպէտ իրողութիւնք ևս ընդհանուր կերպով ճանչցուին և ընդունուին, այն ժամանակ կա՛մ պատուաստը բոլորովին պիտի արգիլուի, և կամ կովու պատուաստ գործածելն արգիլելով, ուրիշ պատուաստ մը պէտք է ճարել, ի մինթարութիւն պատուաստականց, յապահովութիւն պատուաստելոյն և իւրաքանչիւրն կովու պատուաստը դատապարտողաց։

Գալով Բարիզի բժշկական Ակադեմիոյ, որուն թէպէտ անդամ լինելու պատիւը չունինք, այլ նորա արարքները ուսումնասիրելու հաճութիւնը կը վայելենք, առաջին անգամը չէ որ սոյն գիտական մարմնոյ անդամոց ոմանք ջերմ կերպով կը պաշտպանեն պատուաստը և դարուս սկիզբէն մինչեւ ցայսօր բացարձակապէս պիտի մերժէին իրողութիւնը և մինչեւ իսկ պիտի ծիծաղէին այսպիսի տարօրինակ գաղափարի մը վրայ, ինչպէս ըրին աւելի քան 75 տարի։

Միայն այս չէ։ Հակապատուաստականք կը պնդեն և կ'ապացուցանեն նաեւ որ պատուաստը, բաց ի գաղղիական ախտէն, ուրիշ սոսկալի ախտեր եւս կը մուծանէ պատուաստելոյն մէջ, ինչպէս սիֆիլիս (սըրտաց), ռիւմատիզմ (ծիւրական ախտ), մորթի տարաբութիւններ, և այլն, և այլն։ Թէեւ պատուաստականք մերժելով մարդու պատուաստը և գործածելով կովու պատուաստը, գաղղիական ախտէ ազատած ենք կ'ըսեն, սակայն չեն կրնար պնդել թէ նոյնպէս ազատ են վերոյիշեալ ախտերէն որոնք կովերու մէջ խիստ ընդհանուր են, և որոց գոյութիւնը կենդանեաց մէջ խիստ դժուար է ճանաչելը, եթէ ո՛չ անկարելի։ Երբ այս իրողութիւնք եւս ընդհանուր կերպով ճանչցուին և ընդունուին, այն ժամանակ կա՛մ պատուաստը բոլորովին պիտի արգիլուի, և կամ կովու պատուաստ գործածելն արգիլելով, ուրիշ պատուաստ մը պէտք է ճարել ի մխիթարութիւն պատուաստականց, յապահովութիւն պատուաստելոյն և իւրաքանչիւրն կովու պատուաստը դատապարտողաց։

Գալով Բարիզի բժշկական Ակադեմիոյ, որուն թէեւ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՑ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՑԹ 1889 ՏԱՐԻՈՑ 2,170,355

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՑԹ 1889 ՏԱՐԻՈՑ 989,400

Ընկերութիւնքս Հայոց մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ձիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած Ջնասնին 20,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՅՄ.** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամատրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍՓԷՐԻ

Իքինճի օրտուի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվքիինտէ պուլունան հայվանաթը միրիյէ իչուն միւպայեա օլունաճագ արբանըն իթասընա թալիպ օլանլարրն աղբսթօսրն եիրմի իւչինճի բէնչչէնպիհ կիւնիւ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

21 աղբսթօս 1890 — 480
Նօ. 37 — 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍՓԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտա քէօհնէ օլարագ միւթէրաքիւմ օն սէքիզ գալէմ խասթահանէ էշեասը իլէ տօգուզ գալէմ ապա վէ սարիէ գէրբընթըսընը թարիխը իլանտէն ի-թիպարէն պիր հաֆթա խիթամընա գատաբ միւզայտէյէրի պիլ իճրա ֆիրուխթ օլունաճաղընտան թալիպլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

21 աղբսթօս 1890 — 481
Նօ. 38 — 2—3

ՏԱՆԷՆ ՈՒԹՕՐ

Ջրացաւն և գրիւխու յաւելքը մէկ քանի վայրկեանի մէջ կ'անհետանան՝ Տր. Գիլէրդանի Բիլիլ, Տէր Թիլիպինթիրի հատիկներուն գործածութեամբ։ Այս հատիկներուն երեքը չորս՝ գրեթէ անմիջական թեթեւացում կը պատճառեն։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ *երեսուն* հատիկ, որով անոնցմէ գումարով մը կարելի է բուժել գլխու ցաւ մը կամ ջղացաւ մը։

Ըստ որում թեւէպէնթինի մուզը պէտք է մեծ խնամով զատուի, հարկ է զգուշանալ կեղծերէն և իբր երաշխաւորութիւն պահանջել որ իւրաքանչիւր սրուակ կրէ Տր. Գիլէրդանի ստորագրութիւնը։

Ի ԲԱՐԻԶ, Լ. ՅՈՒԼԻՍ, 19 Ժաղով փողոց։ 64

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաճանչաւոր վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն է ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորալ է նորա անհամար արգասանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվերմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն։ որոց սա անուններն տրուած է։ ջերմն և սարսուռ, թոգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանրական ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդը։

Թունաւորալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորան ապականեալ և թունաւորալ է ճահիճներէ կամ ճաճանչաւոր վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց ոգեբանոցներէ և այլ տեղերու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաւութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ընդէ այդ գուռաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուռը կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ դարձածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա և Պոլսոյ։ 203

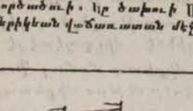

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մ-ԲԻԼԷ-ՈՒ ԵՒ Բ-ՈՆԷՆ ՀԷՆ- կոնտառաքտ-բանդ

Սամսոն, Տրապիզոն, Պաֆուտ և Նօվորոսսիսք երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինչեւէն որ սեպտ. 3ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 9ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւնէ Ամոգլի որ պիտի մեկնի սեպտ. 2ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ապահովագրութիւն

Նաւողներ, ուղեւորութեան և այլ առեղեկութեանց համար

Դիմիել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւսէթ
Մոմտանէ փողոց, Թիւ 14

ՇԱՆԹԱՀԱՐՈՂ ԹՈՐՏ ԹՐԱՑԲ

ԳՈՒՄՈՅԻ ԿՈՏՈՐԻԶԸ

Կ'ոչնչացնէ մուկ, խլուրդ, կուզ, աղուէս, եւ կրծողներու ամէն դասը։

Ուրիշ ամէն արտադրութիւններէ գերազանց։ Աննման յաջողութիւն։ Առէք եւ դատեցէք։

Միակ արտադրութիւն որ չպարունակեր ո՛չ փոսփոր, ո՛չ արսենիք, ո՛չ սգրիքնին, ո՛չ ֆոսֆ-պէնէն, ո՛չ ուրիշ-ինչ-ուրն։ Ո և է վտանգ չունի ընտանի անասնոց համար։

Բարիզի 1889ի Ցուցահանդիսին մէջ առաջին մրցանակ եւ ոսկի շքադրամ

ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԿԵՐՊՈՎ ԿՐՆԱՑ ՊԱՀՈՒԻ.

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԻՆ — ԱՐԴԻՒՆԵՒՆ ԱՊԱՀՈՎ

Անվրէպ և աննման միջոց՝ բնաջինջ ընելու համար կրծող անասուններն օրը ամէն բան կ'ոչնչացնեն և կը լափեն տուներու, հիւանդանոցներու, զօրանոցներու, ագարակներու, մաքսատանց, Նաւարանաց, ա և է հաստատութեանց, գործարաններու և դաշտօրէից մէջ։

1889 դեկտեմբեր 24ին, Լինդրնի [Անգլիա] Նահանգին բնակարանները և դաշտերը արշաւեցին միլիոնաւոր մուկեր, որք մինչեւ իսկ ողաքն՝ որը կը խածնէին։ Լինդրնի Նահանգային խորհուրդը, ժողով գումարելով անցեալ դեկտեմբեր 2ին, արհեստից և երկրագործութեանց վերաբերեալ այդ անասունները ոչնչացնելու համար ընդունեց ԹՈՒՏ ԹՐԱՑԲ անունն բաղադրութիւնը, որ մէկ քանի օր յետոյ գիտական ճշմարիտ յաջողութիւն մը ունեցաւ և բնաջինջ ըրաւ անասունները։

Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ և Յունաստանի համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ՖԱՐՈՒԱՆԱ, անգլիական ընդհանուր մթերանոց, 95, 97, Եիւբէք-Գալաթան, Վ. Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 10

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԳՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամեն կարգի գեղեցիկ ուդիմցակուն կոշիկներ կը պատրաստուին ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ զրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 զրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Զրշ.	տեսակ	Զրշ.	տեսակ
85	ամեն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պարատական կալոշ
140	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէտտ կալոշ գամով	150	թէլթին և ուզտի մորթէ մոյկ
140	ամեն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կոշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ զրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 143 — 9—24

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՇԱԼԸՐԷԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԷՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ
ԻԷՄՈՒԼՍԻԷ ԳԷ ՇՕՎ Ի ՍՈՓԱՅԻ
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս։ ՀԱՄԻԷՐ ԵՒ ՀԻՐՋԻԼ։ 105

ԼԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ — L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՄՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՊԻՒԲԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ — ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՍՕՐ ԵՂԱԾ Վ.ՀԱՐՈՒՆՔ
80,000,000 Ֆրանք — 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բաղմագիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կարուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, նիւթական օգուտներ և Դիլիժանսը՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, հանգստեան մնացուկ ծերութեան համար, ցկեանքը եկամտաբերու կազմութիւն, ի մի բան պէտ ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան գործակալութիւնն սկսած է 1884 թուականէ ի հետ։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անապարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40. Պահչէ Գարու, Գալաթիա։ 5

ROYAL VICTORIA
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒԲԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՅԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՑԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԴՈՑՆԸ

Գործածութիւնը գիւրին։ Կ'արգիլէ մազերուն թափիլը։ Հեռացուցեալ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ։ Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմաթիւ է։

ՆԵՐԿ ԶԷ ԶԷ ԱՑՍ

Փափաքեալ ազդեցքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մտատանջութիւններ ունին, կանայք որ կաթ տուած էն և մեծ յոգնութենէն ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են։ այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԻԳՈՐԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է։

ՄԵԾ ԴԱՌԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Մթերանոց անգլիական, Վ. Գալաթիա։ Թիւ 95 և 97։ Ղալաթիա։ 106

ԻԼԱՆ

Այս Սոֆիա ճատտէսինէ Սագա չէշմէսի թիթիալինէ մուգատտէմա իրանլըլար թարաֆընտան թէքքէ վէ մէքթէպ ֆինչուր իչուն իքիրրա օլունան Մուխթար պէյ գօնաղը նամը իլէ մասրուֆ օն պիր պին տէօրթ եիւզ զրա աթիզ արսաղը հավի գատիմ պինա սաթբլմագտա տրը։

Մէզքիւր արսա նէրէ պէթան մահալլէսինէ մախսուս օլան սուտան մատա պիր մասուրա մի լէզիպի տաթի հավի օլուզ շիմտիլիք իքի պին սամանը լիրասընա թալիպի պուլունտրղընտան իչուն թէմմուզը բուսմրնին իպթիտասընտան արթմէ պիր կիւն խիթամընա գատաբ էմրի միւզայտէսինէ ատամ օլուն ատաղ տրը։

Միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա թալիպի պուլունան զէվթընը վ.ալիտէ խանընտա իչան թիւճճարը միւթէվէրրանտան իչին իւլ թիւճաղ համէի Միրզա Շէֆի ազաես եսթօտ ենէնէ մէզքիւր խանտա «Ալթերէր զաղէթաբը իտարէսինէ միւբաճաաթի պուլունուբմաղրը իլան օլունուր։

209 — 23—30

Արտօնատէր Ս. ՅԱՄԱՍՅԱՆ

ՅՈՒՍԿԻՊԻՔԻՆ, ԱՐՆԱԿԻ Ի ԼՈՒՍԱԳՐՈՒ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1890 Օգոստոս 8 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեղեկութիւն

Բոյսի կէրանի օրերէն) Եւրոպան եվրոպան կամարջ էջնաց Եւրոպան Ամերիկա
Ժ. Ա. 11 25 Եղնիմ. Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Եղնիք Պեյազ. (Եղնիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 21
12 15 Եղնիմ. Մեզդ. Պեզ. Թարդ. Եղնիք. Պեյազ. Ր. Հիսար (Ասնավուտ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
12 50 Ր. Ա. Գավազ Մեզդ. Պեզ. Թարդ. Պեյդօզ մինչև Գանտիլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վ.անիք. Զենկ. Պեյը Գալ. Պեշիք] 17
1 — Եղնիմ. Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Եղնիքէզդ Սիմէն. Մերկ. Պեյազ. Ր. Հիսար (Ասնավուտ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 37
1 45 Եղնիմ. Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Եղնիք. Պեշիք. (Եղնիգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները մինչև Պեշիք պիտի հանգիպի) 32
2 25 Եղնիք Սիմէն. Մերկէն Պեյազ. Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիքթ. (բացի ուրբաթէ) 21
2 45 Ր. Ա. Գավազ Եղնիմ. Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Պեյդօզ Ր. Պահճէ Զուպդ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Պեշիքթ. (ուրբաթ օրը ժամ 2 15ին Եղնիմ. էն պիտի մեկնի) Վ.անիք. Զենկ. Պեյլէր. Գուզ. 20
3 — Եղնիմ. Մեզդ. Պեյ. Թարդ. Եղնիք. Սիմէն. Մերկ. Պեյազ. Ր. Հիսար. Պեշէք [Պեշէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթները Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք 28
4 15 Եղնիմ. Մեզդ. Պեզիւրք. Թարդ. Եղնիք. Սիմէն. Մերկ. Պեյազ. Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք 33
5 45 Եղնիմ Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Եղնիք. Սիմէնեա Մերկ. Պեյազ. Ր. Հիսար. Պեշէք Ասնավ Գուրբ Օրթաք. Պեշի՛. 25
7 — Եղնիմ. Մեզարդ. Պեզիւրք. Թարդ. Պեյդօզ Բաշդ. Եղնիք. Զուպ. Գանլըճ. Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ասնավ. Զենկ. Պեյլեր Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իսկ. 1
8 5 Ա. Կ. Գավազ Եղնիմ Մեզարդ. Պեյ. Թար. Եղնիք. Սիմէնիա Մերկ. Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք. 32
10 — Մեզարդ. Պեյ. Թարդ. Եղնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Ասնավ. Օրթաք. Պեշ. Բշ և Եշ. օ երը Զպուզը Լա պիտի հանգիպի 34

Ասնավուտքէյնվէն կամարջ էջնաց
11 30 Պեշէք Ասնավ. Գուրբուշ. Օրթ. Պեշիք. 20
11 55 Եղնիք. Սիմէն. Մերկէնա Պեյազ. Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրբուշ. Օրթ. Պեշիք 25
12 — Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք. 2
12 30 Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք. 25
1 10 Ր. Հիսար Պեշիք Ասնավ. Գուրբ. Օրթաք. Պեշիքթաշ Գալ. 1
1 45 Մերկ. Պեյազ. Ր. Հիսար Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթաքէզդ Պեշիքթաշ 33
2 35 Պեշէք Ասնավ. Գուրբուշ. Օրթաք. Պեշիք. Գալ. (Ուրբաթները 2 45ին) 2
3 — Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշ. Գալ. (ուրբաթները ժամ 3 15ին) 21
4 — Պեշէք Ասնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք. 23
4 45 Պեշէք Ասնավ Գուրբ Օրթաք. Պեշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ր. Հիսար Զենկ. ուզդ. կմրջ. բացի ուրբ. է 33
11 10 Պեշէքէն ուզդակի կամարջ ուրբաթ օրերը Ր. Ա. Հիսարէն 1

Ասֆալտ Եղէրէն կամարջ ելնող շոգենաւ
11 30 Վ.անիք. Զենկ. Պեյլ. Գալ. 34
11 40 Պեյդօզ Բաշդաղ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի.) 28
12 10 Պեշէք Գանտ. Վ.անիք. Զենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ 28
1 20 Գանտ. Վ.անիք. Զենկելլ. Պեյլէր. Գուզ. Իսկ. 34
1 30 Պեյդօզ Բաշդաղ. Զուպդուզ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտալ (Գանտալ. պիտի հաղորդ.) (Ուրբաթ օրերը Վ.ան. Զենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիքթ. 17
2 15 Պեյդօզէն Եղենիքիւղ անտի եւրոպական եղերքը մինչև Պեշիք. (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գանտ. Վ.անիք. Զենկելլ. Պեյլէր. Գուզ. Պեշիքթ. (Բացի ուրբաթէ) 25
3 20 Գանտ. Վ.անիք. Զենկելլ. Պեյլէրդ. Գուզկ. Պեշիքթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պեյդ. Բաշդաղ. Զուպդուզ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտալ. Պեշիք. (ուրբաթ. 2 45ին Վ.անիք. Զենկ. Պեյլ. Գուզկ. 20
4 15 Գանտալ Վ.անիք. Զենկելլ. Պեյլէր. Գուզ. Իսկիւսար 17
4 0 Պեյդօզ Բաշդաղ. Զուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտալ. Վ.անիք. Զենկ. Պեյլէր. Գուզկ. Պեշիկ. (ուրբաթ օրը ժամ 4ին Մեզարդ. էն մեկնելով Պեշիւքսար. և նոյնպէս պիտի հանգիպի. 37
7 — Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ասնվ. Զենկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իսկ. 2
9 5 Պեշիւք. Թաբաքիա Պեյզ. Բաշդ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Զենկ. Պեյլ. Գուզ. Իւսկիւսար 23
9 30 Պեյդօզէն ուզ. կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գանտալ ուզ. կամրջ. 20
11 — Գուզկ. էն ուզդակի կամարջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Զենկ. ուզդ. ֆամրջ. ուրբաթները 19 30ին 2

(Բոյսի կէրանի օրերէն) կամարջէն Եւրոպան եվրոպա Եղերք Եւրոպա
12 30 Պեշիք Օրթաք. Գուրբ. Ասնավ. Պեշէք Ր. Հիսար. Իսկիրի Եղենիք. Թարդ. Պեյզ. Մեզարդ. Եղենիմ Ր. և Ա. Գավազ (ուրբաթները «Նչև Եղենիմ. և Պեյդօզ պիտի հանդիպի) 20
1 35 Պեշիքթ. Օրթաք. Ասնավ. Ր. Հիսար Պեյազ. Եղենիք. Թարդ. Պեշիւք. Մեզարդ. Եղենիմ. 28
2 30 Պեշիք. Օրթաք. Գուրբ. Ասնավուտ. Պեշէք Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարդ. Պեյզ. Մեզարդ. Եղենիմ. 33
2 45 Գալատա. Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Զենկելլ. Ասնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Մերկ. Եղենիք. Բաշդ. Պեյդ. Թարդ. Պեյ. Մեզ. Եղենիմհայլէ 1
3 15 Պեշիքթ. Օրթ. Գուրբ. Ասնավ. Պեշէք (բացի ուրբաթէ) 23
4 — Պեշիք. Օրթ. Գրբ. Ասնավ. Պեշէք Ր. Հիսար Պեյազ. Սիմէնեա Եղենիք. Թարդ. Պեյ. Մեզարդ. Եղենիմ. 32
5 — Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Զենկ. Ասնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Զուպդ. Մերկ. 2
6 — Գալատա. Պեշիք. Օրթաք. Գուրբուշ. Ասնավ. Պեշէք. Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Պեյդօզ Թարդ. Պեշիքթաշ 23
8 30 Պեշիք. Օրթ. Ասնավ. Պեշ. Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարդ. Մեզարդ. Պեյ. 34
9 15 Պեշիք. Օրթաք Գուրբ Ասնավ Պեշէք Ր. Հիսար (ուրբաթները Մերկ. Եղենիք. Թարդ. Պեյլէր. Մեզարդ. Հանգիպելով Եղենիմհայլէ պիտի երթայ) 33
10 — Եղենիք. Թարդ. Պեշիք. Մեզդ. Եղենիմ. 37
10 5 Պեշիք. Օրթ. Գուրբ. Ասնվ. Պեշէք Ր. Հիսար Պեյազ. Մերկ. Սիմէնեա Եղենիք. Թարդ. Պեյ. Մեզդ. Եղենիմ. (բացի ուրբաթէ) 21
10 40 Ր. Հիսար Պեյազ. Մերկ. Սիմէն. Եղենիք. Թարդ. Պեշիւքսարէ. Մեզարդ. Եղենիմ. (ուրբաթները Օրթաքիւղ) 32
11 20 Եղենիք. Թարդ. Պեյ. Մեզդ. Եղենիմ. (ուրբաթները Ասնավուտ գիւղ) 33
11 35 Պեշէք Ր. Հիսար Պեյազ. Մերկ. Սիմէն. Եղենիք. (ուրբաթները Պեշիքթաշ) 25

Կամարջէն Ասֆալտա Եղերք Եւրոպան Եղերք Եւրոպա
12 50 Ուզդակի Մերկէնա 23
2 — Ուզդակի Պեշէք 2
4 15 Ուզդակի Պեշէք (բացի ուրբաթէ)
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրբուշ. Ասնավ. Պեշէք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար Վ.ասփոր Եղնոզ շոգ. հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գալատ. Պեշիք. Օրթ. Գուրբ. Ասնավ. Պեշէք Ր. Հիսար. Պեյազ. 20
11 10 Պեշիք. Օրթ. Գուրբուշ. Ասնվ. Պեշէք [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուրբ. Ասնվ. 1

Կամարջէն Ասֆալտա Եղերք Եւրոպան Եղերք Եւրոպա
12 45 Գուզկ. Պեյլ. Զենկելլէզդ Վ.անիք. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշդաղ. Պեյդօզ (բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուզդակի Գանտիլլի 34
1 20 Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զենկ. Գանտիլլի [բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուզդակիզենկ. Գանտալ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զենկ. Վ.անիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպդուզ. Բաշդ. Պեյդ. ուրբաթ օրերը 2ին ելլելով Թարպ. Պեշիւքսարէ հանգիպելով Մեզարդ. պիտի երթայ 37
3 40 Ուզդակի Գանտիլլի 17
8 15 Գուզկ. Պեյլ. Զենկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշդ. Պեյդօզ (Բացի ուր.) 28
9 25 Պեշիքթաշ. Գուզկուզնճ. Պեյլէր. Զենկելլ. Վ.անիք. Գանտալ. (Գավազներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուզդ. Բաշդաղ. Պեյդ. Թարպ. Մեզարդ. Գավազներ [ուրբաթները Պեյլերդ] 17
10 10 Գալատ. Գուզկ. Պեյլ. Զենկ. ուրբաթները միայն Գուզ. Զենկ. պիտի հանդիպի 2
10 40 Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 45 Պեշիքթաշ Գուզկնճ. Պեյլէր. Զենկելլ. Վ.անիք. Գանտ. Պեշէք (Ուրբաթի օրերը Իսկ. 28
11 15 Գանտալ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուզդ. Բաշդ. Պեյդօզ (ուրբաթ. Գուզկ.) 28
11 50 Գալատ. Գուզ. Պեյլ. Զենկ. Վ.անիք. 34

Ամեն ուրբաթ առաւօտ երեքին քաղաքէ մեկնած կամարջէն շոգենաւ մը ելլելով ուզդակի Պեշէք.

Ամեն ուրբաթ օր կամարջէն ժամ շոգենաւ մը ելլելով Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զենկ. Վ.անիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուզդ. Բաշդ. Պեյդօզ Թարպ. Պեշիք. Մեզդ. Հանգիպելով Եղենմ. պիտի երթայ։

Ամեն ուրբաթ երեկոյ ասանուկէսին Եղենիմ. շոգենաւ մը ելլելով Մ